

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Čís. 312

Září 1981

Dr. Mikuláš Ferjenčík

37. výročie Slovenského národného povstania

Letné dni roku 1944 vyznačovali sa na Slovensku nezvyčajným napatím a ruchom. Výzbroj, výstroj a munícia, potraviny a finančné prostriedky pripravované pre povstanie boli neprestajne dopravované na miesta vopred určené. Plány a rozkazy boli mobilizačné, doručované príslušným osobám. Zbrane a munícia pre partizánov - sovietských aj slovenských - prevážena do hor. So súhlasom čs. vlády v Londýne bola vyslaná delegácia do Moskvy, aby nadviazala styk s červenou armádou a informovala Sovietov o slovenských prípravách na ozbrojené povstanie. 29. júna na schodzí ilegálnej Slovenskej národnej rady bola ustavená Vojská rada a 13. augusta dohodnutá koordinácia bojových akcií a zníženie resp. zastavenie činnosti partizánskych jednotiek, ktorá by mohla vyvolať predčasný zásah Nemcov a zhatiť pripravovaný plán povstania. Partizáni súhlasili so znížením činnosti, ale partizánsky hlavný štáb v Kyjeve rozhodol inak. Čapajevova skupina prepadla nádražie v Mergecanoch a zničili nacistickú jednotku doprevádzajúcu voj. transport. Iní 25. augusta obsadili Turč. Sv. Martin, 28. augusta obsadili Brezno a tak to šlo jedno za druhým. Nato minister nár. obrany Slovenského štátu gen. F. Čatlos oznámil v bratislavskom rozhlase príchod nemeckých jednotiek na Slovensko. Povstalecké voj. ústredie hneď nato o 20. hodine večer vydalo rozkaz postaviť sa hitlerovským jednotkám na odpor. 30. augusta o 11. hodine zahájil bansko-bystrický rozhlas samostatný program "Slobodný slovenský vysielateľ" s **proklamáciou obnovenia Československej republiky**. A 31. augusta bolo v Banskej Bystrici ustavené Veliteľstvo 1. československej armády na Slovensku.

Začalo sa Slovenské národné povstanie. Nad Banskou Bystricou uprostred záplavy hákových krížov zaviala zástava slobodnej demokratickej Československej republiky, symbol vlastného štátu, vrchol to túžieb všetkých demokraticky smýšľajúcich Slovákov a Čechov. I keď z vojenského hľadiska nemožno SNP jednoznačne hodnotiť ako úspešné vojenské podujatie, lebo povodný plán udržať s 2 slovenskými divíziami dva doležité karpatské priesmyky a umožniť tak rýchly prechod Sovietskej armády smerom na Viedeň a ušetriť tak vlastné slovenské územie vojnových škod sa nepodaril, jednako toto národné povstanie má prvoradý dejinný význam v národnom živote slovenskom. Partizánska činnosť vyvolala predčasný zásah Nemcov, kedy prípravy na povstanie neboli d'aleko ešte hotové a dokončené a spolupráca s červenou armádou nebola zaistená a na východnom fronte panoval pomerný kl'ud, takže zafrontované nemecké jednotky mohli byť použité bez obmedzenia proti povstaleckej armáde. Proti týmto povstaleckým bojovým silám (60.000 mužov vrátane 6 tisíc partizánov) nedostatočne vyzbrojeným (nedostatok protitankových, protiletectkých zbraní, niekoľko lietadiel zastaralého typu a niekoľko ľahkých tankov) Nemci nasadili už v prvých týždňoch bojov 4

divízie, ktoré museli pozdejšie v dosledku húževnatého odporu povstaleckých vojsk zvýšiť na vyše 8 divízií. Povstalecké velenie disponovalo pomerne početnou zálohou k bojovému jej zasadeniu však nedošlo v dosledku kritického nedostatku zbraní, takže začiatkom októbra boli všetci záložníci starší ako 40 rokov z povstaleckej armády uvoľnení.

Počiatkový nemecký nápor sa podarilo povstaleckej armáde zastaviť a umožnilo aj prejsť do protiútokov. Slovenský vojak dokázal dva mesiace vzdorovať rozbehnutému nemeckému vojnovému stroju. Rozpútali sa zúrivé boje na mnohých miestach povstaleckého frontu (Ostro pri Ružomberku, Strečno, Telgart atď.), kde dochádzalo často k bojom zblízka za použitie bajonetov, pol'ných lopát, pastí aj zubov. Početná a materiálna prevaha Nemcov nakoniec prinútila 28. októbra veliteľ'a 1. čs. armády na Slovensku (povstalecká) k ústupu do hor a pokračovať v boji v malých jednotkách za krutých mrazov, neustálych bojov a prepadov a často i o hlade. Slovenský vojak v boji vytrval. Slovenské národné povstanie stalo sa činom dejinným a poučením pre terajších i budúcich totalitaranov, či už nacistických, lebo komunistických, že nič neprekričí a nič natrvalo nezastaví a neumlčí pravdu a slobodu a že niet moci na svete, ktorá by mohla národy, ktoré raz ochutnali sladké ovocie voľnosti a samostatnosti, udržať nadľho v otroctve a nevoľníctve.

Ze Slovenska

Americký atašé na pražskom vyslanectví pluk. Robert Piper navštívil 28. srpna městečko Polonku, 60 kilometrů východně od Banské Bystrice, aby tam položil věnec k uctění památky Američanů utracených Němci po pádu slovenského národního povstání r. 1944. Za povstání Američané se snesli padákem na Slovensko na československou žádost o zbraň a zásoby. Polonka byla rodištěm jednoho z těchto Američanů, který několik let předtím emigroval do Spojených států. Američané a jejich britští bojovníci zůstali několik měsíců na Slovensku, aby udržovali spoje a zásobování se spojenci v Itálii. Byli dopadeni a zajati Němci 26. prosince, celkem 14 amerických a britských vojáků; v lednu 1945 byli zastřeleni v Mauthausenu.

Třinácté výročí sovětské okupace Československa - ohlas ve Washingtoně

K 13. výročí okupace Československa mělo v první řadě krátkou připomínku **ministerstvo zahraničí USA**, kterou pronesl mluvčí ministerstva Dean Fischer při zahájení své každodenní schůzky s novináři. Rekl: "... Vpád byl tragickou a krutou událostí, která dokazuje, že na Sovětský svaz není možno spoléhat jako na stát dodržující mezinárodně uznávané zásady chování. Vpád do Československa a nedávný vpád do Afghánistanu všem národům připomínají, jak důležité je dodržovat zásady Spojených národů a Helsinských dohod..."

Výročí invaze a okupace bylo také připomenuto projevy amerických senátorů a poslanců.

Poslanec Edward J. Derwinski mimo jiné řekl: "... Letos už po třinácté si připomínáme tento Den Sovětské Hanby.

VĚSTNÍK

September 1981

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$4.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

VĚSTNÍK

Září 1981

Organ Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$4.00 ročně. - Mimo U.S.A. \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon:

656-1117

Pokračující porušování lidských práv v Československu nás, volené představitele svobodného lidu zavazuje, abychom odsuzovali pohrdání Sovětského svazu Helsinskou Dohodou, Chartou Spojených Národů i Československou ústavou . . . Nadále musíme vyjadřovat podporu svobodmilovným Čechům a Slovákům, kteří trpí pod útlakem Sovětského svazu. Sověty ospravedlňují svou okupaci t.zv. "Brežněvovou doktrinou". Musíme zdůrazňovat pevný postoj amerického kongresu, že Československo a jiné země východní Evropy mají právo na sebeurčení . . ."

Poslanec Robert Michel ve svém projevu zdůraznil toto: ". . . První věcí, kterou musíme vzít v souvislosti s 21. srpnem v Československu v úvahu, je samotný fakt invaze. Došlo k ní v době, kdy jsme slyšeli, že chování Sovětského svazu se "zjemňuje". Sovětský svaz však v rozporu s Chartou Spojených Národů a s řadou rezolucí OSN brutálně rozdrtil československý pokus o zajištění minimální svobody . . . A demonstroval svou vrozenou krutost takovým způsobem, že jen pošetilec by se mohl domnívat, že nynější sovětská vládcové, titíž, kteří nařídili invazi do Československa, by se dnes zdráhali použít tutéž brutální sílu proti Polsku . . ."

Poslankyně Marjorie Holt se vyjádřila takto: ". . . 21. srpna je 13. výročí události, které se všeobecně říká Den sovětské hanby - je to výročí invaze do Československa. Sovětský svaz pokračuje v okupaci Československa, nepřestává porušovat suverenitu členské země organizace Spojených národů . . . Okupace Československa je zločin proti právu země rozhodnout si o vlastním osudu a aspiracích . . ."

Poslanec Frank Annunzio mimo jiné řekl: ". . . Před třinácti lety poslal sovětský utiskovatel do Československa na půl miliónu vojáků, aby podrobil mírumilovné Československo a potlačil v něm jakékoliv hnutí za svobodu. . . Sovětská brutalita a nelidskost stále ještě vládou v Československu. My, Američané, proto musíme být vytrvalí ve své pokračující spravedlivé podpoře československého lidu v jeho touze po sebeurčení a po svobodě bez vnější nadvlády . . .". Poslanec Annunzio také zařadil do Kongresního zápisníku celé prohlášení Československé národní rady americké.

Poslanec Don Ritter ve svém projevu zdůraznil toto: ". . . 21. srpen 1968 byl osudným dnem, kdy Sovětský svaz uskutečnil invazi do Československa a s více než půl miliónem vojáků Varšavského paktu rozdrtil sny a liberální reformy českého a slovenského národa. Letošní 13. výročí této události má, vzhledem k polským událostem, jež se poněkud podobají československému vývoji v roce 1968, význam zvýšené důležitosti . . . Vojáků Varšavského paktu bylo kolem šesti set tisíc - Praha, s populací přes pouhý milión občanů, byla zaplavena sovětskými vojáky a tanky. Pro srovnání - ani v nejtěžších okamžicích války ve Vietnamu neměly Spojené státy na vietnamské půdě tak vysoký počet vojáků jako Sověty při invazi v Československu . . . Invaze do Československa způsobila více než mezinárodní odsouzení a nenávisť národů, jichž se dotkla. Invaze jednou provždy rozbila mýtus, že Sovětský svaz je bratrem všech národů východní Evropy . . . Jsem hrdý na to, že

dnes před vámi a s hrdostí a respektem hovořím ve prospěch lidu Československa a všech lidí, pokračujících v úsilí, aby jednou nastal den, kdy svoboda vystřídá totalitu. Ačkoliv od onoho osudného dne už uplynulo 13 let, duch a odvaha, kterou Češi a Slováci demonstrovali světu, nebude nikdy zapomenuta . . ."

Poslankyně Mary Rose Oakar se vyjádřila takto: ". . . Je důležité, že Spojené státy zaujímají k invazi a okupaci Československa silný a pevný opoziční postoj, bez ohledu na to, jak je tomu již dlouho, co první sovětské tanky překročily československé hranice, aby potlačily Pražské jaro. Americký lid podporuje úsilí všech lidí na světě o zajištění svobody . . . necht' přijde den, kdy se Československo postaví hrdě a nezávisle jako svobodný a rovnocenný partner po bok mezinárodní komunity národů."

Senátor Clairborne Pell, který byl v Československu v r. 1948 jako člen americké diplomatické služby, řekl: ". . . Češi a Slováci se v roce 1968 pokusili zlidštit komunistický systém, pod nímž už žili dvacet let. Byla to jejich vnitřní záležitost, kterou neohrožovali žádnou jinou zem, měli na to právo jako suverénní stát. Avšak Sovětský svaz porušil Chartu organizace Spojených národů a poslal do Československa přes půl miliónu vojáků jednotek Varšavského paktu a násilně tak zabránil československému lidu uspořádat si podle svého svou vlastní budoucnost . . ."

Senátor John Heinz řekl mimo jiné: ". . . Sovětská invaze do Československa neporušila pouze ustavení Charty Spojených Národů o zákazu použití vojenské síly ve vztazích mezi jednotlivými členy organizace Spojených národů, ale porušila také principy práva na sebeurčení, suverenity a nevměšování do vnitřních záležitostí jiných států. Porušování těchto základních principů odhaluje světu pokrytectví sovětského systému . . . Sovětský útlak nesmí být tolerován. A Spojené státy musí pokračovat v odporu proti sovětské okupaci Československa. Musíme pokračovat v úsilí pomoci hrdým a odvážným československým občanům zajistit základní lidská práva . . ." Senátor Heinz vyzval své kolegy v americkém kongresu, aby si připomínali 21. srpen 1968 jako Den sovětské hanby.

Senátor Robert Dole ve svém projevu zdůraznil toto: ". . . Československo byla země oddaná demokratickému způsobu života. Byla to první skutečná demokracie ve východní Evropě. Moderní demokratický československý stát se zrodil v r. 1918 za vedení profesora Tomáše Masaryka . . . Po nacistické okupaci přišlo t.zv. "osvobození" Sovětským svazem a Čechoslováci se stali obětí sovětského útlaku; byla jim znovu odňata svoboda, za kterou bojovali tak usilovně ve svých dějinách . . . Sovětská invaze Československa před 13 lety jen potvrzuje zranitelnost státu, který má společné hranice s ruskou říší . . ."

V dopise Československé národní radě americké, senátor Strom Thurmond potvrzuje svoji stálou podporu statečnému a svobodmilovnému lidu Československa a jeho právu na sebeurčení.

Před sovětským velvyslanectvím se rozdávaly letáky, které obyvatele hlavního města Spojených států velmi realisticky

upozornily na toto tragické výročí. Letáky, které připravila Československá národní rada americká, tentokrát totiž nesly fotografii sovětského tanku v Praze. -afa-

Z oblastí a odboček

V San Diegu ustavena nová česká odbočka ČSNRA

V sobotu 18. září 1981, u příležitosti českých katolických bohoslužeb sešli se naši krajané ze San Diega a okolí, aby v místě ustavili odbočku ČsNRA. Setkání bylo zahájeno promítáním barevných diapozitivů a výkladem univ. profesora, dr. Jaroslava Mráčka: "Po stopách historie české hudby." Referát o poslání Čs. národní rady americké, jakož i náměty pro činnost odbočky přednesl redaktor Jožka Pejscar. Přítomní projevíli zájem o ustavení odbočky ČsNRA a zvolili výbor v tomto složení: předsedou PhDr. Jana J. Neumanna, universitního profesora, místopředsedou Josefa Bohdala, sekretářem Jožku Pejscara, pokladní Jiřinu Dražilovou, kulturním referentem dr. Jaroslava Mráčka, členy výboru a revisory účtů Dr. Ivu Feierabenda, univ. profesora a Evu Sullengerovou. Odbočka uspořádá 25. října oslavu výročí svátku 28. října. Odbočka má všechny předpoklady k tomu, aby v San Diegu pevně zakotvila a sdružila naši krajskou obec, která se rok od roku stává početnější. ar

**Oslavu vzniku samostatného Československa
28. října 1918
připravuje v Chicagu
Oblastní výbor ČSNRA
na neděli 25. října v sále Velehradu**

Na zahájení večera bude přečten projev k 28. říjnu, který napsal prof. František Schwarzenberg.

Následovat bude slavnostní koncert z děl českých mistrů. Vystoupí v něm spolu s hostujícím prof. Františkem Smetanou (violoncello) chicagští umělci, Ota- kar Šroubek, člen Chicago Symphony Orchestra (house) a Thomas Zeman (klavír).

Oslava bude spojena s večerí.

**Pořádající výbor Československé národní rady americké,
Chicagská oblast**

Emanuel Lát, předseda

Jan Uhlíř, tajemník

Československá obec legionářská v zahraničí, jednota Chicagu,

uspořádala svou valnou hromadu v neděli 12. července 1981 u bratra J. Šperla poblíž Beloit, Wis. Na další rok byli ve svých funkcích znovu zvoleni: Předseda dr. L. Rozbořil; jednatel Z. Václavík; zástupci v Ústředním výboru ČsOL v Londýně dr. M. Ferjenčík, a dr. L. Rozbořil, který také zastupuje ČSOL v Oblastním výboru ČsNRA.

ČsOL vyzývá své členy, z nichž mnozí se odstěhovali z oblasti Chicaga do jiných států, aby znovu navázali styk s jednotou v Chicagu. Pište na adresu jednatele: 2537 S. 10th Avenue, Broadview, Ill. 60153.

Zdeněk Václavík, jednatel

Tradiční výroční piknik odbočky Štefánik, III.

2. srpna se konal na pozemku domu sestry Blaženy Laurichové již tradiční výroční piknik odbočky Štefánik, jehož pořádáním každoročně uctíváme památku zasloužilého a oběta- vého člena dr. Jindřicha Lauricha.

Účelem pikniku není jen navzájem se setkat, pozvat co nejvíce hostů a v krásném prostředí pohovořit o světovém dění; záleží nám též na tom, abychom z výnosu pikniku poskytli co největší peněžitý příspěvek ústředí Čs. národní rady. Výtěžek pikniku pramení z práce obětavých členek odbočky, které vždy připraví bohaté občerstvení a přinesou hodnotné dárky do naší tomboly. O úspěchu našeho letošního piknikového setkání svědčí, že odbočka Štefánik z výtěžku odevzdala Radě zatím \$200, a to přes to, že nás děšť v půl třetí odpoledne vyhnal ze zahrady i z jezera. Částka byla věnována in memoriam dr. Jindřicha Lauricha.

Mezi našimi milými hosty byli členové předsednictva Čs. národní rady a zástupci jiných odboček a spolků. Rozcháze- li jsme se až za šera a neradi, znovu přesvědčení, že piknik "u Laurichů" patří k nejoblíbenějším společenským podnikům odbočky, která se vždy snaží stará přátelství upevňovat a nová uzavírat.

Piknik u Látů se vydařil

Dnes již tradiční piknik odbočky 28. říjen ČSNRA, který se koná každoročně v neděli před Labor Day v letovisku u Látů, na břehu michiganského jezera v Lakeside, Michigan, se vydařil po všech stránkách. Již od rána proudili návštěvníci do rozsáhlé zahrady a na krásný břeh jezera. K polednímu přišlo na 400 návštěvníků, mezi nimi mnoho mladých krajanů, což zvláště potěšilo.

Pro pobavení mladších i starších byla k dispozici střelnice a plavání v čistých a kupodivu i teplých vodách (68 stupňů f) michiganského jezera bylo požítkem. Náladu tvrdila česká muzika, ve které účinkovali 3 saxofonisté rodiny Svátkových, harmonikáři Richard Půr a Míla Voit, kytarista Petr Hanzlík a na buben Vladimír Petráň.

Ani naše sestry nezůstaly pozadu. Smažily, vařily a pekly o stošest. Smažená kuřata šla z pánve rovnou na talíř. Spolu s domácím bramborovým salátem, který připravily naše sestry, šly na odbyt tak, že brzy odpoledne zbývala už jen sekaná. Nechyběly ani tradiční opékané špekáčky a moravské klobásy. Moravská bůda, pod vedením bratra Jančíka, podávala pravý moravský paprikovaný špek se žitným chlebem, který bylo možno zapít skleničkou bzenecké lípky. Bar byl bohatě zásoben domácím i dovezeným pivem, vínem i jinými nápoji. Návštěvníci setrvali v družné a veselé zábavě až do pozdního večera a nikomu se nechtělo domů.

A tak pokud jste piknik u Látů zmeškali, nebud'te smutni. Příští rok, dá-li Pánbůh, bude se konat znovu.

J. Bárta, tajemník

XXXI Ples ČSNRA v Chicagu

se koná 6. února 1982 v krásné plesové síni Ritz Carlton hotelu u Watertower, Michigan Avenue. Po tři roky Chicagská oblast pořádala s mimořádným úspěchem reprezentační ples v Continental Plaza. Byl to ples, který před americkou veřejností vhodně reprezentoval naši krajskou společnost, která se ráda představí svým americkým přátelům. Pro příští rok jsme si zvolili hotel Ritz Carlton, který je považován z nejkrásnějších v Chicagu. Vyhrávat debutantkám, taneční skupině a hostům bude známý orchestr Romaine.

Již dnes zahajujeme přípravy. V prvé řadě vyzýváme rodiče, aby uvažovali o této významné příležitosti uvést mladou dcerku do společnosti. Znáte z dřívějších plesů i z programové knížky, věnované debutantkám, jakou péči pořadatelé věnují plesu, aby se dosáhlo cíle, aby se sjeli přátelé i z daleka, aby se výborně bavili v krásném prostředí tak, aby to byl večer na který nikdy nezapomenou.

Znáte-li rodinu s dcerkou, která by se zajímala o účast na našem debutantském plesu, přihlaste se o bližší informace v úřadovně Rady neb u předsedkyně plesového výboru Vlasty Vrázové, tel. GU 4-6883.

Washington, D.C.

Sokol Opera, inspirován pí. Lídou Brodenovou a za jejího vedení předvede premiéru opery "Čert a Káča" od Antonína Dvořáka v divadle Terrace Theater, Kennedy Center for Performing Arts, v sobotu večer, 17. října a v neděli večer 18. října.

Před několika lety Sokol Opera uvedl operu "Jakobín" a díky obětavosti a péči pí. Brodenové představení bylo přijato s nadšením krajanským Washingtonem a velice příznivě americkou kritikou. Opera je finančně náročný podnik a proto pořadatelé žádají o podporu. Možno zaslat šek na adresu: Sokol Opera, Washington, D.C., 4529 Grant Road, N.W., Washington, D.C. 20016.

Projev Zdeňka Slavíka nad rakví Jaroslava Brodského

Byl to muž určený k likvidaci. Tak rozhodl v letech padesátých policejní, komunistický režim Československa, protože učitel Brodský patřil k dlouhé řadě těch, kteří se nesmířili s násilím, páchaným na jeho národě.

Jaroslav už od svých dětských let chtěl být učitelem. Dobrým učitelem. Masarykovská škola prvé republiky dala mu mnoho dobrého vzdělání a splnila jeho klukovský sen. Učitel Brodský, kromě odborných znalostí, učil svěřené mu děti účtě k pravdě, k právu a lásce ke své vlasti. A to nebylo žádoucí v polovině let padesátých v naší domovině.

Po únorovém komunistickém puči v roce 1948, jako desetitisíce dalších, zapojil se do aktivního odporu národa. Musel být likvidován.

Vězně Brodského poznal jsem až v Leopoldově. Imponoval mi tenkrát jeho radikalismus. Dovedl rozlišit skutečný socialismus od svinstva mezinárodního bolševismu. Byl to inteligentní rváč! To jsou slova, která tak často - a rád, sám používal o druhých.

V době t.zv. "československého jara" spoluzasluhuje se o to, že dvacet let násilím umlčovaná opozice národa zase zvedá hlavu a hlas. Spoluzakládá organizaci politických vězňů K 231, která se stává svědomím národa. Odhaluje pravou tvář komunismu, jeho zločiny. Stává se vedoucí složkou skutečné vůle většiny národa.

Po sovětské agresi v srpnu 1968 odchází s tisíci dalšími do exilu, aby zde pokračoval v práci, která byla násilím přerušena.

Přes Rakousko dostává se do Anglie. Mluví na rozhlase a na tiskových konferencích. Spoluzakládá v Evropě novou exilovou organizaci "Nardenské hnutí".

Vyměnili jsme si řadu dopisů. At' už do Prahy v době jeho funkce generálního tajemníka K 231, nebo v jeho exilu. Nakonec uposlechl mé rady, býti nejvíce prospěšný naší národní věci na americkém kontinentě. Přimo z letiště přichází do mého kanadského domova, protože byly všechny předpoklady k tomu, že tady v exilu půjdeme společnou cestou.

Nestalo se tomu tak.

Brodský byl velmi schopný člověk, výborný organizátor, působivý řečník, debatér. Určitý čas řídil české etnické rozhlasové vysílání. Byl schopen pera. Ve svém kanadském exilu napsal a vydal knihu "Řešení gama," knihu kontraversní, tak jako byl kontraversní celý jeho život.

Exilová kritika přijala knihu dobře, protože je to kniha dobrá. Když byla přeložena do anglického jazyka, pomáhá odhalovat skutečné cíle sovětského imperialismu.

Ačkoliv se Jaroslav Brodský ve svém exilu nadechl z hluboka naprosté svobody tohoto št'astného kontinentu, nežil zde št'astný život. Nedokázal se asimilovat. Měl své sny a touhy, které nedokázal realizovat. Jedno vím určitě: Jaroslav Brodský nikdy nežil svůj život v kleče!

Svobody svého národa se nedočkal. Budiž mu tato dobrá, kanadská země lehkou.

Bohumil Laštůvka osmdesátníkem

ČSNRA blahopřála k narozeninám svému členu br. Laštůvkovi, který mezi námi v Chicagu žil a pracoval dlouhá léta. Nyní žije v české útluně, odkud píše do novin o tom, jak tam naši staří krajané žijí.

Bohumil Laštůvka věnoval velkou část svého života učitelství. Toto povolání miloval a cele se mu obětoval. V Čechách vyučoval v Nasavrkách a na Slovensku v Žilině.

Po převratu v roce 1948 byl nucen opustit Československo, poněvadž se nikdy nemohl smířit s komunismem. V exilu nezahlélel. V německém Ludwigsburgu založil pro děti českých uprchlíků školy a stal se jejich ředitelem. Po příchodu do Spojených států po třináct let vedl českou doplňovací školu Blahoslavené Anežky České. Sám doplnil svoje vzdělání a získal univerzitní diplom na Loyole. Psal do českých krajanských novin a spolupracoval s rev. V. Michaličkou v Katoliku a v Národu.

Zajímal se vždy o činnost Rady a byl našim věrným členem a podporovatelem.

Werich v druhém vydání

Knižka Vladimíra Škutiny "Tak už jsem tady s tím vápnem, pane Werichu" se stala vpravdě bestsellerem. Její první vydání bylo ihned po vyjití překvapivě úplně rozebráno. Tiskárna v Reznu vyšla vydavatelům z edice Magazin vstříc a tak začátkem září vychází Škutinova knížka o werichovském humoru a legraci - o jeho vztahu k roku 1968 a lidech, které měl rád a kterým se vyhýbal, v druhém vydání, a možno ji objednat v Book Service Krause, Postfach 444, CH-8330 Pfaffikon-Zurich za 18 šv. franků plus poštovné. Současně tamtéž možno objednat Škutinových "5 podob humoru a napětí", o nichž nedávno zesnulý Jiří Voskovec ve svém posledním dopise napsal, že "už se tak dlouho srdečně nenachechtal, jako když četl "Máš na hlavě zahrádku, řekli moji rozkošní spolužáci".

Večer tvorby Pavla Javora

který in memoriam dr. Jiřího Škvora - básníka Pavla Javora - v Chicagu uspořádala odbočka Čs. národní rady americké "Západní předměstí" 11. září 1981 v Havlíčkově škole v Berwynu, byl večerem mimořádného zaměření a hodnoty.

Hudební motiv Z luhů a hájů předcházel uvítání přítomných předsedkyní Vlastou Vrázovou, v němž obzvláštní pozornost patřila přítomnosti manželky dr. Škvora, paní Anušky, která na náš večer přiletěla z Kanady. Dalšími milými hosty večera byli přátelé z michiganského oblastního výboru ČSNRA, Tony Čech, předseda výboru, Jan Šrámek z Detroit a Anna Houdková.

Po vzpomínce na dr. Škvora představila Vlasta Vrázová ty, kteří pořad večera připravili: Marii Langovou, Věru Rokničovou, Ilju Kováře, Vlad'u Williamsovou, Lud'ku Derkovou, Jiřinu Černou a Jožu Černého.

*

Klavírní nástup Jiřiny Černé určil pak atmosféru vlastního programu večera. Ztichlým posluchačům osobnost dr. Jiřího Škvora - Pavla Javora přiblížil projev Marie Langové. Pověděla v něm mj.:

Pavel Javor byl srdcem, duší i slovem českým básníkem. Po celý život byl věrný svému národu, domovu - mateřské zemi - oníci mateřidouškou. I v jeho pseudonymu, ve jménu Pavel Javor, žije a tepe síla kořenů zapuštěných v české zemi.

Narodil se v Martiních u Vožic v selské rodině. Odtud vyrostla jeho láska k rodné půdě, ale také touha po rozhledu, vědomostech, jeho smysl pro právní a hospodářský řád, odtud vyrostl básníkův obdiv k přírodě, láska k zemi a domovu, jeho přístup k lidským vztahům. Z této základny se rozvíjela vlákna, která později dala bohatost i vřelost jeho poesii. - Doktorátu

dosáhl na právnické fakultě Karlovy university v r. 1946. V letech 1946-1948 byl redaktorem pražského deníku Svobodné slovo a šéfredaktorem týdeníku Svobodný venkov - a také byl nejmladším poslancem čs. Národního shromáždění.

Únor 1948 přiměl Jiřího k útěku do Západního Německa. Okolnostmi byl přinucen uprchnout sám, bez rodiny. Téměř dva roky žil v uprchlickém táboře, kde v těžkých podmínkách začal tvořit pod jménem Pavel Javor. Imigroval do Kanady, kde byl postupně dělníkem, cowboyem, studentem, který na montreal-ské universitě dosáhl doktorátu v oboru filosofie, universitním profesorem, který na montreal-ské universitě po 12 let přednášel slavistiku - a v duši byl a zůstával českým básníkem.

Až v době uvolněných poměrů v Československu přijela za Jiřím jeho žena se synem Pavlem.

V exilu napsal Pavel Javor 15 básnických sbírek a několik románů. Nyní vyšel výběr jeho veršů Plamen a píseň v nakladatelství Sixty-eight Publishers Toronto, sbírka Torzo lásky vydaná v edici Archa v Záp. Německu a v angličtině sbírka Far from You, vydavatel J. R. Colombo, Hounslow Press, Toronto. Některé práce vyšly ve francouzštině.

Dr. Škvor přispíval do mnoha exilových novin a časopisů. Devět let redigoval "Proměny" Čs. společnosti pro vědy a umění. Byl pilným novinářem, vždy se snažil prospět čs. věci, postavit světu před oči osud Československa. - V r. 1972 byl slavnostním řečníkem Československého dne v Chicagu. Svůj tehdejší projev, zaměřený na otázku Československa, zakončil slovy:

"I kdyby nám nebylo dopřáno do rodné země se vrátit, budeme umírat s vědomím, že jsme vykonali vše, co bylo naší povinností. Život každého z nás je žalostně krátký. Život národa je věčný . . ."

Pro lásku k rodné zemi, pro všechnu práci pro malou čs. zem, pro lásku k lidem, pro vřelost dýchající z jeho básní, má dnes Javorův tehdejší závěr své nejpilnější opodstatnění. Dr. Jiří Škvor - Pavel Javor - vykonal vše, co považoval za svoji povinnost.

*

Po projevu Marie Langové uvedla pásmo poesie hudba, k níž měl Pavel Javor tak blízko.

Sklobený v jednotný celek zněly sálem Javorovy verše domovu, rodičům, ženě - mnohé jakoby poznamenány předtuchou, že svoji zaslíbenou zem již nikdy neuvidí, rodnou prst' už znovu nepohládí a v dlaň svou nesevěře.

Javorova poesie byla protkána hudební osnovou z díla Dvořáka, Bacha, Chopina, Beethovena a Liszta. Jiřím milovanou vlast a domov přiblížily i obrázky z okolí Blaníka, Vysokého Chlumu, Hory Neštětské, z Benešovska a jižních Čech, současně promítané na levé straně jeviště, mimo hlavní scénu.

Recitací z obrázků léta, veršem

Usměješ se, a rýmy se jen hrnou
na tvoje oči, na smích, na ústa -
chtěl bych být větrem, písní, mořem, vlnou
pěšinou v mechu, která zarůstá -

bylo pásmo zahájeno. Rozvíjelo se v dokonalé gradaci a ve skvělém interpretačním podání recitátorů - Ilji Kováře, Věry Rokničové, Vladi Williamsově a Lud'ky Derkové - v souladu s hudebním doprovodem pianistky Jiřiny Černé a violisty Joži Černého, jejichž výkon byl rovněž obdivuhodný. Některé básně byly recitovány v dialogu, na recitaci jiných se podíleli tři i vyšší čtyři recitátoři.

Z řady básní citlivě vybraných z Javorových básnických sbírek interpretací zvlášť vynikly Nebe si večer k zemi kleklo, Předjaří, Dvakrát o Kanadě, Matčiny ruce - recitované Lud'kou Derkovou; Komu má píseň?, Pozdrav domů, Pravda zvíťezí,

Prolog, Tam doma - recitované Věrou Rokničovou; malá báseň o velké lásce, Maminka píše . . ., Nad širou prérií, Našemu praporu - recitované Vlad'ou Williamsovou; Malé básně, Mladé lásce, Šest nekonečných let, Tak jako doma, Jednou se vrátím - recitované Iljou Kovářem. Velmi působivá byla též báseň Na moři (Dvě temné rudé růže usnuly u vázy, už jenom racek bílý naší loď provází . . .) - recitovaná L. Derkovou, Vl. Williamsou a Iljou Kovářem.

(Pokračování)

O úspěšném večeru - výsledku dobré spolupráce

Uběhlo léto, za které jsme absolvovali celou řadu úspěšných pikniků. Navrátili jsme se do spolkových místností, abychom pokračovali v kulturní a spolkové práci. Klub Domov, Západní předměstí a odbočka ČSNRA "Dr. Milada Horáková" společně připravily na 15. září t.r. předvádění filmu o přepadení Československa 21. srpna 1968. Představení se konalo v budově Mid-America Federal Savings, 5900 W. Čermák Rd., Cicero o 8 hod. večerní. Návštěva byla velmi pěkná.

Program večera zahájil předseda odbočky "Dr. Milada Horáková", bratr Fr. Desenský. Představil shromážděným tajemnici ČSNRA sestru Vlastu Vrázovou, která jednak uvedla promítání filmu a učinila spolkové připomínky. Nejdříve byl předveden film zapůjčený Rev. V. Vitem a potom film "Seven Days to Remember", který vlastní ČSNRA. Filmy obětavě předváděl pokladník odbočky 28. říjen, bratr Vladimír Tomsa. Účastníci přihlíželi filmům velmi pozorně. Některým se objevily slzy v očích. To se zamysleli, jak naše krásná zem tolik trpí pod násilnou knutou komunismu. Na konci představení poděkoval br. Desenský všem za hojnou účast a řekl, že je třeba si všimát jak komunismus páše nepravosti nejen přepadáním, ale především terorem, kterým dnes zaplavili komunisté celý svět.

Na závěr večera podávaly naše obětavé sestry účastníkům kávu a pečivo, které pro pohostění obětavě darovaly.

DARY NA ČINNOST ČSNRA:

Odbočka ČSNRA Washington, D.C.	\$500.00
Odbočka Masarykovo sdružení v Owosso, Mich.	150.00
Dárce na předplatné Amer. Bulletinu pro členy United Nations Association, Illinois	100.00
Ema Dvořák, MO	50.00
Marie Vohryzka, OH	15.00
Prof. František Smetana, VA	11.00
Blanche Pospíchalová, NE	12.00
Josef Kasal, S.D.	10.00
Laura Krupka, Canada	10.00
Zdenek Mencik, MI	11.00

IN MEMORIAM

své zakládající členky a první předsedkyně ČŽNR Lady Svrčkové věnuje Čs. ženská národní rada v exilu, Chicago, IL \$100.00

dr. Alfreda Pachnera, K 10. výročí jeho úmrtí, věnuje Alice Pachnerová, IL \$50.00

škpt. Jury Stokmana věnují dr. Jaroslav a Ludmila Němcovi, Washington, D.C. \$20.00

*

Americko-československá taneční skupina v Owosso, Mich., věnuje v upomínku na zakladatelku skupiny naší mládeže Štěpánku Čechovou \$50.00

K 10. výročí úmrtí Štěpánky Čechové, své ženy a věrné spolupracovnice, věnuje Tony Čech, Owosso, Mich. \$25.00

Na památku paní Štěpánky Čechové věnuje babička z Michigan, jejíž vnučky na Štěpánku vzpomínají \$20.00

Na památku Štěpánky Čechové která pro Čs. národní radu americkou oddaně pracovala, věnuje Marie Langová, IL \$10.00

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe jest připravená poskytnouti Vám
nejvýhodnější druhy životních pojistek plně
zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný
starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436